

Rechtstreeks

vrijzinnig humanistisch tijdschrift

2018

**Verder in dit nummer: Elke dag brengt nieuwe keuzes -
Jeruzalem, een chronologie van 3.000 jaar strijd -
Dirk doet Darwin - Kinderarmoede in de Westhoek -
Of fathers and sons - #Youca #euthanasie - Lezersbrief -
Multicultuur, de weg is lang - Een terugblik -
Wees lekker inconsequent - ...**

Ik weet niet of uw vakantieplannen anno 2018 al vaste vorm hebben aangenomen, maar wat dacht u van Israël? De brochure zegt dat u er kunt duiken tussen de koraalriffen van de Rode Zee in Eilat, een culturele rondreis maken langs de Bijbelse steden Jeruzalem en Bethlehem of lekker zonnebaden met een cocktail in uw hand. Verder kent Israël vele hotels waardoor het 'Heilige Land' ook zeer geschikt is voor een familievakantie. En toch ken ik niemand in mijn kennissenkring die ooit een voet in Israël heeft gezet. Of het ook maar overweegt, Middellands zee-klimaat of niet.

Als ik denk aan Israël, dan zie ik beelden van zwaar bewapende militairen versus stenen gooiende jongeren, dan zie ik een apartheidsregime dat een muur rond Gaza bouwde, kolonisten die in Palestijns gebied verwoed nederzettingen bouwen, bulldozers die Palestijnse olijfgaarden met de grond gelijkmaken, voortdurend getreiter aan checkpoints, en om de zoveel jaar, Hamas-raketten uit Gaza en genadeloze represailles van de Israëli. Bij het laatste conflict in 2014 vielen meer dan 2.100 Palestijnse doden en meer dan 17.000 gebouwen werden verwoest door luchtaanvallen. Aan Israelische zijde vielen 73 doden.

Ben ik bevooroordeeld als ik zo'n negatief beeld neerzet van Israël? Ben ik slecht geïnformeerd door Westerse media die een hetze voeren tegen het zionistisch bewind? Ik was 14 jaar toen

de Jom Kipoeroorlog uitbrak in 1973 en het uitzicht op vrede in een Tweestaten oplossing lijkt verder dan ooit. Ondertussen wonen twee derden van de ca. tien miljoen Palestijnen in de buurlanden van Israël, vaak in preciaire omstandigheden, staten- en rechteloos. Gedoogd, maar verre van welkom.

Niet verwonderlijk dus dat geen welkend mens een zorgeloze vakantie plant in het Heilig Land. Het blijft een kruisvat waar één ernstige vonk een derde Intifada kan uitlokken.

En het helpt ook al niet als een Twitertrol als Trump wat olie op het heilig vuur komt gieten met zijn onbesuisde erkenning van Jeruzalem als hoofdstad van Israël. Het mag dan in de feiten al zo zijn, dit is geen simpele kijk op de zaken, dit is simplisme dat niet bijdraagt aan enige gedragen oplossing. Dit is koren op de molen van een nieuwe kernmacht in wording, Iran, dat zijn invloed in de regio gestaag uitbreidt en enige provocatie ook niet schuwt. Het maakt Israël - en bij uitbreiding de wereld - onrustig.

Geïmplodeerde staten als Irak en Syrië, waar het kalifaat van Islamitische Staat (IS) werd ontmanteld, liggen voor het grijpen in het Midden-Oosten. Wie haalt daar zijn slag en buit binnen? De chaos en het aangerichte leed onder de burgerbevolking is immens, met een ongekend aantal doden en gewonden en een massale exodus richting het Westen. Een vluchtelingenstroom die ondertussen is stilgevallen tegen de hekkens van Hongarije en de harde aanpak van de Turkse staat.

De Arabische Lente, die begon in Tunesië in 2010 en uitbreidde naar o.a. Egypte, Libië, Syrië en Jemen, ligt op apegapen. Het burgerprotest tegen onderdrukking, oneerlijke verkiezingen, corruptie, prijsstijgingen, gebrek aan politieke vrijheid en werkloosheid werd overal met geweld in de kiem gesmoord door de gevestigde orde en waar dit onttaardde, zoals in Libië, werd een seculiere dictatuur vervangen door religieus fundamentalisme; een wankele staat werd een gevallen staat waar repressie overging in genocide en waar corrupte bewindvoerders werden vervangen door krijgsheren. Een van oudsher autoritair regime werd een helse anarchie. Een mens zou bijna sympathie gaan koesteren voor de bedoelingsleider Moammar al-Qadhafi. Idem

dito trouwens voor de schurk Saddam Hoessein die met de hulp van Westers mogendheden van de macht werd verdreven in 2003 en opgehangen in 2006. Het was geen pretje leven onder zijn toenmalige dictatuur, maar wellicht een klein paradijsje in vergelijking met de complete anarchie en wetteloosheid die er nu heerst. Schrap dus ook deze idyllische plaats maar van uw vakantielijstje. Ik heb altijd gemeend dat zelfbeschikingsrecht van een volk het hoogste goed was en dat invasies van vreemde mogendheden verwerpelijke waren, maar in het Midden-Oosten is niets wat het lijkt.

(Philip Bolle)

Werkten mee aan dit nummer:

Philip Bolle, Jean Pierre Callant, Mieke Deltomme, Lieve Goemaere, hvdM-leper, Xavier Leroy, Ilse Leyn, Sofie Sanders, Stefan Vanwildemeersch en Peter Vanthuyne.

Eindredactie en redactieadres:

Philip Bolle - Vleeshouwerstraat 10 - 8900 Leper
E-mail: philip.bolle@telenet.be

Lay-out: Deruddere bvba

RECHTSTREEKS is een uitgave van de Ieperse Vrijzinnige Koepel (IVK)

Lid worden van HHV/OVM kost 12,00 euro per jaar, te storten op rekeningnummer BE47 6469 0125 3080

Met de steun van deMens.nu en de provincie West-Vlaanderen

Inhoudsopgave

- p 4 Elke dag brengt nieuwe keuzes
- p 6 Jeruzalem, een chronologie van 3.000 jaar strijd
- p 9 Dirk doet Darwin
- p 10 Kinderarmoede in de Westhoek
- p 15 Of fathers and sons
- p 18 #Youca #euthanasie
- p 20 Lezersbrief
- p 22 Multicultuur, de weg is lang
- p 24 Een terugblik
- p 27 Wees lekker inconsequent
- p 30 Debatwedsrijd
- p 32 muziekwedstrijd

De afgelopen tijd ben ik hard aan het werk om licht en luchtig door het leven te gaan: het gezond verstand gebruiken bij het ontvangen van ontelbare (elektronische) berichten en bonnen die kortingen en x+1 gratis schreeuwen; nuchter handelen, vrij denken, opruimen, *ontspullen*, emotionele en fysieke ballast over boort gooien. Mijn geluk niveau stijgt en is opnieuw een paar puntjes omhoog sinds we een huis gevonden hebben dat bij mij en Het Lief past.

Na een jarenlange zoektocht en het in orde brengen van een hoop administratie, kregen we na het handtekenen van een stapel documenten de huis-sleutel in handen. Een spannend moment voor Het Lief, want hij heeft een huis gekocht zonder mij bij enig voorafgaand verkennend bezoek te betrekken... Er is geen kwade wil in het spel - denk ik toch - enkel onverenigbare vrijwilligerswerk en vast-werk-uurroosters. Het werk- en gezinsleven in twee niet overeenstemmende schiften, is zo goed als opgelost omdat ik in mijn opzegperiode zit op mijn huidige werk. *Ik ben klaar om nieuwe horizonten te verkennen*, heb ik als reden opgegeven. Ingewijden weten de echte reden. 2018 bevat voor mij een aantal uitdagingen.

Het huis geraakte gevuld met dozen. Ikzelf was er elk vrij moment om te poetsen, te stoffen en uit te pakken. We maakten ook een slaapkamer gebruiksklaar. Tijdens Ieper Hardcore Fest

verbleven ik en De Woef in het nieuwe huis omdat er lawaaihinder was in het oude huis en ook omdat Het Lief nacht-Rode-Kruis-dienst opnam op het zwarte festival. We hadden de luxe om nog een grote zes weken in het oude huis te blijven alvorens definitief te verhuizen.

In het nieuwe huis ontdekken we kleine gebreken aan allerlei zaken die wij in het dagdagelijkse als evident beschouwen. Waarom is er is geen warm water? Er stroomt niet-helder water uit de kranen. Na een tijdje komt er helemaal geen water meer. Sommige lichtschakelaars functioneren niet. Mijn handtas-notitieboekje geraakt goed gevuld met een *to do*-lijstje. Uiteindelijk besluiten we om de vorige eigenaars uit te nodigen om ons lijstje voor te leggen. Het is een gezellig onderonsje en ik heb een paar lijntjes kunnen

schrapen. Voor de andere zaken zijn we van plan om vakmensen te contacteren.

We hebben een 'groot' probleem in de badkamer. Correctie, *met* de badkamer. Deze is namelijk ruimtelijk te klein voor Het Lief en ook een beetje voor mij. Tijdens het insoppen van de badkuip loop ik een paar blauw plekken op. In de donkere nachturen en met een slaapkop het toilet gebruiken, zorgt voor een harde confrontatie met het schuine dak. Ik ben veertien dagen 'pijnpatiënt' geweest; die bult zat lelijk in de weg bij het kammen van mijn lokken. Op ons renovatie lijstje noteren we het vernieuwen van de badkamer als hoogdringend, naast het vernieuwen van de roestige waterleiding.

Het advies van een vakman is gebaseerd op ervaring; het is dus een komen en gaan. Na meer dan een jaar leegstand heeft de natuur de bovenhand in de tuin. De tuinman heeft de opdracht om een takenplan en een prijsofferte op te maken en hij ziet dit helemaal zitten. Een paar dagen met een paar mannen en 't is zo gefikst. Ik ben benieuwd. De warmwaterboiler luistert niet naar de aan/uit-opdracht dus brengt een chauffagist redding en samen maken we een planning op voor de wateraansluiting met de modernisering van de bestaande badkamer in ons achterhoofd. We vangen de zon met panelen en een boiler! Een elektrisch geschoolde kerel maakt van diverse zekeringkasten één en enkele

stopcontacten en schakelaars verdwijnen. Stoere mannen halen een oude liftkooi uit zijn koker, de verzekeringsmakelaar ziet dat het goed is en verlaagt zijn premie.

Even het budget checken. Wat doen we met het interieur en de keuken? Het staat zo mooi in de reclamefolders: *een tijdloos design, kleurrijke extravagantie en een hoogwaardige afwerking in combinatie met hedendaagse, energiebesparende technologie*. En een cijfer waarvan je niet weet of het een serienummer is of de prijs.

Ondertussen zijn we een paar maanden verder. De kringwinkel heeft gulle giften gekregen. Vrienden en kennissen hebben mogen kiezen uit bruikbare-maar-we-hebben-ze-niet-meer-nodig spulletjes. Wat ons ergert mag eraan geloven: keukendeurtjes zijn losgeschroefd en andere deuren zijn uit hun scharnieren gehaald.

De eerste winterprik is ondertussen in het land. De grove lijnen voor een badkamer zijn geschetst. De tuinman belooft om nog dit jaar (2017) langs te komen. De stille burens op het Aeroplane Cemetery (zie foto) zetten aan tot beschouwing en overpeinzing. Het ziet er allemaal veelbelovend uit.

(Sofie Sanders)

JERUZALEM, EEN CHRONOLOGIE VAN 3.000 JAAR STRIJD

De Amerikaanse president Donald Trump heeft in december 2017 Jeruzalem officieel erkend als de hoofdstad van Israël. Daarmee haalt hij zich de woede van veel Arabische landen op de hals. Hoewel Israël in 1980 een verenigd Jeruzalem officieel tot hoofdstad verklaarde, was dat namelijk vooralsnog niet erkend door de Verenigde Naties. De verdeeldheid over de huidige status van Jeruzalem nodigt uit eens een duik te nemen in de tumultueuze geschiedenis van deze cultuurreligieuze smeltkroes.

De ontstaansgeschiedenis van de stad die we tegenwoordig als Jeruzalem kennen bevindt zich in een schemergebied. Rond 1000 voor Christus veroverde de Bijbelse koning David de kleine nederzetting genaamd Jebus op de lokale bevolking, de Jebusieten. Hij maakte het als Jeruzalem tot hoofdstad van zijn koninkrijk Israël en liet hier bovendien de 'Ark des Verbonds' onderbrengen: de heilige kist waarin de twee stenen tafelen met de Tien Geboden werden bewaard. Onder Davids opvolger Salomo maakte Jeruzalem een bloeiperiode door. De eerste Tempel werd gebouwd en de stad groeide uit tot een politiek en commercieel centrum en een belangrijk pelgrimsoord.

Babylonische en Perzische periode

Na de dood van koning Salomo rond 930

voor Christus brak er interne onrust uit in het koninkrijk en ontstonden er conflicten tussen de stammen. Het koninkrijk Juda, met als hoofdstad Jeruzalem, splitste zich af van het koninkrijk Israël, dat als nieuwe hoofdstad Samaria kreeg. In deze periode nam ook de dreiging van buitenaf toe. In 587 voor Christus veroverden de Babyloniërs onder Nebukadnezar II Jeruzalem. Salomo's Tempel werd verwoest en de Joden werden weggevoerd naar Babylon. In 538 voor Christus kwam er een einde aan deze 'Babylonische ballingschap', toen de Perzische koning Cyrus II Babylon veroverde. Hij liet de Joden terugkeren naar het voormalige Juda, waar zij Jeruzalem op bescheiden manier restaureerden.

Hellenisme en de Hasmoneese dynastie

In 332 voor Christus werd het 'Perzische tempelstaatje' Juda wederom veroverd, ditmaal door Alexander de Grote. Hij richtte in Jeruzalem geen verwoestingen aan. Anderhalve eeuw later deed de koning van de hellenistische Seleuciden, Antiochus IV Epiphanes, dat wel. De verontwaardiging over de plundering van de stad en onderdrukking van het Jodendom

resulteerde in 167 voor Christus in de succesvolle Joodse 'Opstand van de Makkabeeën', waarna Jeruzalem tot hoofdstad van de kersverse Hasmoneese dynastie werd uitgeroepen.

Romeinse overheersing

Een onrustige eeuw volgde, waarbij stammen elkaar wederom bestreden. De Romeinen raakten betrokken bij de conflicten. In 63 voor Christus profiteerde Pompeius hiervan door Juda met bruto geweld te onderwerpen en tot een vazalstaat te maken. In 37 voor Christus werd Herodes I benoemd tot koning van de Joden. Hij verstevigde de ommuring van de stad en liet de Tempel herbouwen tot een oogverblindend complex. In 66 na Christus kwamen de Joden in opstand tegen de Romeinse overheersers. Dit kwam ze in 70 duur te staan, toen keizer Titus ingreep en Jeruzalem wederom liet plunderen. De tweede Joodse opstand van 132 had

tijdelijk resultaat, maar in 135 verwoestte Keizer Hadrianus I Jeruzalem. Hij verbande alle Joden uit de stad, die hij vervolgens in Romeinse stijl restaureerde en de naam Aelia Capitolina gaf.

Byzantijnse tijd en moslimverovering

In 330 werd Jeruzalem een christelijke stad, als gevolg van de verovering door Constantijn de Grote. Hij stichtte in 336 de kerk van het Heilig Graf, volgens de overlevering op de plek waar Jezus Christus zowel gekruisigd als begraven zou zijn. Keizer Julianus liet in 362 de Joden weer terugkeren naar Jeruzalem, waarna een periode van spanning en kleine conflicten aanbrak. In de 7e eeuw verrasten Ottomaanse troepen onder leiding van Omar Ibn al-Khattab de Byzantijnen, waarna het gebied van 636 tot 1099 onder Ottomaanse overheersing stond. In die periode kregen de Joodse synagogen en christelijke kerken in Jeruzalem gezelschap van een groot aantal moskeeën. De moslims bouwden er bijvoorbeeld één op de voor Joden heilige Tempelberg.

Koninkrijk Jeruzalem

Op 15 juli 1099 werd Jeruzalem ingenomen door kruisvaarders, die daarbij veel moslims en Joden vermoordden. Godfried van Bouillon aanvaardde de titel 'Beschermer van het Heilige Graf' en zijn broer Boudewijn werd in 1100

JERUZALEM, EEN CHRONOLOGIE VAN 3.000 JAAR STRIJD

koning van Jeruzalem. In 1187 heroverden Mohammedanen de stad onder leiding van Saladin op de kruisvaarders, zonder daarbij een bloedbad aan te richten. Vanaf 1229 kwam het koninkrijk Jeruzalem via onderhandelingen tijdelijk in handen van het Heilige Roomse Rijk en in 1291 werd de stad veroverd door het Egyptische Mamluk Sultanaat.

Het Ottomaanse Rijk

In 1517 eigende sultan Selim I zich Jeruzalem toe, waarna de stad voor vierhonderd jaar tot het Ottomaanse Rijk ging behoren. Onder zijn opvolger Suleiman de Grote bloeide de stad op als nooit tevoren, om in de eeuwen daarna door slecht leiderschap langzaam maar zeker in verval te raken en te verzwakken. Mede dankzij de tolerante houding van de Ottomanen waren de Joden vanaf de 19e eeuw weer de grootste bevolkingsgroep.

Brits mandaat en de staat Israël

In 1917 kwam er een einde aan de Ottomaanse heerschappij, toen Jeruzalem werd ingenomen door de Britse generaal Edmund Allenby, tijdens zijn verovering van Palestina en Syrië namens de geallieerden. Het gebied kwam onder Brits mandaat te staan. In 1947 nam de VN een resolutie aan waarmee Jeruzalem vanwege haar cultuurreligieuze verscheidenheid een speciale 'internationale status' kreeg toegewezen, het

zogenaamde *corpus separatum*. Uiteindelijk riep David Ben-Goeion op 14 mei 1948 de staat Israël uit. Hierop brak de Arabisch-Israëliëse oorlog uit. Het resultaat daarvan was dat Jeruzalem werd verdeeld tussen Israël en Jordanië. Ondanks de VN-resolutie beschouwde Israël vanaf 1950 Jeruzalem als hoofdstad.

Huidige status van Jeruzalem

Tijdens de Zesdaagse Oorlog in 1967 wist Israël alsnog de 'oude stad', Oost-Jeruzalem te bemachtigen. Op 30 juli 1980 nam de Knesset (Israëliësch parlement) de Jeruzalemwet aan, waarmee het verenigde Jeruzalem officieel tot hoofdstad werd verklaard. Tot op de dag van vandaag wordt deze status echter niet eenduidig erkend door de internationale gemeenschap, in sommige gevallen vanwege anti-Israëliëse sentimenten, maar ook omdat nog steeds wordt vastgehouden aan de VN-resolutie van 1947. Voor Palestijnen geldt bovendien dat zij Oost-Jeruzalem beschouwen als de hoofdstad van hun toekomstige Palestijnse Staat. De erkenning van heel Jeruzalem als hoofdstad van Israël door een land als de Verenigde Staten is een nieuwe doorbraak in de langdurige impasse en kan de voorzichtige vredesonderhandelingen in de regio flink verstoren.

Dit artikel is bewerkt naar aanleiding van de actualiteiten.
<https://isgeschiedenis.nl/nieuws/jeruzalem-door-de-eeuwen-heen>

DIRK DOET DARWIN

De evolutietheorie volgens Dirk Draulans

Hebt u zich al eens afgevraagd waarom kabeljauw in onze winkels verdrongen werd door zalm? Of hoe de mens er binnen een paar honderd jaar zal uitzien? Dan moet u komen kijken en luisteren naar Dirk Draulans. Hij is heel geschoold in het gedrag van dieren. Daar hoort ook het zoogdier mens bij. In zijn gekende stijl en taal – snel en met een licht Kempisch accent – vertelt hij hoe de wetenschap sinds Darwin naar de evolutie van onze en andere soorten heeft gekeken. In 2009 was de televisieversie van zijn lezing te zien op Canvas. Gedurende het hele seizoen 2009/2010 nam Dirk deel aan de televisiereeks 'Beagle, in het kielzog van Darwin' (Canvas/VPRO). Daarin werd de historische reis van Darwin met het gelijknamige zeilschip overgedaan. Naar aanleiding hiervan vulde hij zijn lezing grondig aan met de bijzonderste ervaringen onderweg. Hij vertelt over zijn ontmoetingen met walvishaaien, reuzenschildpadden en zuidkapers. Hij vertelt hoe het landschap sinds Charles Darwin veranderd is en hoe wij onze wereld steeds meer naar onze hand zetten. Een ontvullend relaas.

OC De Leege Platse
Geluwestraat 10, 8980 Zonnebeke.

Donderdag 8 februari '18 - gratis toegang
Start om 19u30 - deuren open vanaf 19u00

Inschrijven via ieper@deMens.nu of via 057/23.06.30

Dirk Draulans (° 1956) is bioloog, journalist en schrijver. De Kempenzoon studeert biologie aan de KU Leuven en blijft er lang hangen om een doctoraat te maken. Als nieuwbakken doctor in de wetenschappen gaat hij aan de slag aan de prestigieuze universiteit van Oxford, waar hij zich bekwaamt in de gedragswetenschappen. Midden jaren tachtig wordt hij – bijna per ongeluk – redacteur van het weekblad Knack. Per nog groter ongeluk wordt hij huisbioloog van het televisieprogramma 'De Laatste Show'. Zo is hij verplicht zijn wetenschappelijke inzichten te vertalen naar een groot publiek: de dieren worden in zijn evolutionaire verhalen vervangen door mensen. Veel verschil maakt het niet.

Een organisatie van het huisvandeMens Ieper in samenwerking met gemeente Zonnebeke, HVV, De Grijze Geuzen, het Willemsfonds

Op 16 oktober 2015 ondertekenden de burgemeesters van alle Westhoek gemeenten een verklaring tegen kinderarmoede. Ze verbonden er zich toe de kinderarmoede te reduceren en de sociale uitsluiting die eraan verbonden is aan te pakken tegen uiterlijk 2020. Ondanks de mooie verklaringen van toen, is er op het veld nog maar weinig vooruitgang geboekt. Ieper bijvoorbeeld kent elk jaar een stijging van het aantal leefloners tussen de 18 en 24 jaar. Ook het aantal kinderen tussen de 0 en 24 jaar met een verhoogde tegemoetkoming via het ziekenfonds, stijgt jaar na jaar. Bijkomend probleem is dat de kinderarmoede in de Westhoek verborgen is en dat er een taboe op rust.

Ouders en kinderen in (kans) armoede

Aanleiding voor het burgemeester pact

was het onderzoek van de hogeschool VIVES rond kinderarmoede. In samenwerking met de administratieve diensten binnen de stad Ieper, werd een diepgaand onderzoek gevoerd naar de redenen van de stijging van kinderarmoede in de regio. De stijgende trend is weliswaar vergelijkbaar met verscheidene andere West-Vlaamse regio's, maar verontrustend is de stijging van het aantal kinderen dat geboren wordt in armoede. En deze stijging is veel groter in Ieper dan in de rest van de omringende gemeenten.

Armoede en onderwijs

Generatie-kansarmoede, armoede die binnen families wordt doorgegeven van generatie op generatie, wordt in Vlaanderen versterkt door het onderwijs. Kinderen uit arme gezinnen krijgen minder kansen. Ze zijn oververtegenwoordigd

in het bijzonder onderwijs en in het beroepsonderwijs. Vandaar dat de Vlaamse overheid sterk investeerde in het 'gelijke onderwijskansen beleid' (GOK). Dit beleid zorgt ervoor dat scholen extra ondersteuning krijgen, zowel in personeel als in financiële middelen. Deze middelen dienen volgens strikte criteria ingezet te worden en scholen worden hiervoor opgevolgd door de onderwijsinspectie. Dit GOK-beleid staat echter ter discussie. Dit schooljaar is wellicht het laatste schooljaar dat de GOK-middelen aan scholen toegekend worden in hun huidige vorm. Of ze helemaal worden afgeschaft, blijft een open vraag, maar dat deze middelen al onvoldoende waren en zijn om de sociale uitsluiting tegen te gaan, is een feit.

De Vlaamse waterval

80% van de jongeren in Vlaanderen starten hun loopbaan in het secundair onderwijs in de richting Latijnse of moderne. 4 jaar later is de helft, na verschillende negatieve ervaringen, in andere studierichtingen met maatschappelijk minder aanzien beland. Ouders kiezen voor deze studierichtingen omdat ze denken zo de beste kansen te geven aan hun kinderen. Helaas, niets is minder waar.

Voor veel leerlingen wordt hun schoolse loopbaan een aaneenrijging van falen en frustratie. Reeds in het eerste trimester van het eerste jaar secundair onderwijs komen de grote tekorten aan het licht en volgen logischerwijze de eerste adviezen voor het 'zakken'. Na een C-at-test op het einde van het schooljaar kiezen veel ouders er hardnekkig voor om hun kind het jaar te laten overzitten. Pas wanneer dit opnieuw geen succes wordt, stap men met tegenzin over naar het technisch onderwijs. Uiteindelijk eindigen te veel jongeren schoolmoe en uitgeblust in het beroepsonderwijs, niet als een bewuste keuze, maar als een fataliteit.

Daarnaast zijn er veel leerlingen die zichzelf, al dan niet met compenserende maatregelen voor dyslexie of dyscalculie, moedig door het secundair onderwijs 'sleuren' en eindigen met dat begeerde diploma Algemeen Secundair Onderwijs. Startend in het hoger onderwijs zijn ze veelal een vogel voor de kat. Eén jaar feesten in universiteitsstad X is dan meestal de afsluit van de secundaire schoolcarrière en de aanvang van een hobbelige loopbaan op de arbeidsmarkt. Allesbehalve een kroon op het werk. Statistisch zijn hun kansen met

een diploma ASO nl. niet veel beter dan ongediplomeerd op de arbeidsmarkt terecht te komen.

Ongekwalificeerde uitstroom

10% van de Vlaamse jongeren komt uiteindelijk op de arbeidsmarkt terecht zonder diploma secundair onderwijs. Hun kansen op werk zijn beduidend kleiner dan jongeren mét een diploma. De laatste jaren groeit dit cijfer niet meer, maar het is wel veel hoger dan in de onze buurlanden. Het grootste deel van deze jongeren voldoet dan ook aan de GOK-criteria. Het zijn in grote mate jongeren uit gezinnen die al decennia in kansarmoede leven en volgens verschillende onderzoeken is het watervalstelsel in het onderwijs in Vlaanderen hiervan mede de oorzaak. Midden in de puberteit - de belangrijkste fase in een mensenleven voor de identiteitsvorming - en negatieve ervaring na negatieve ervaring schoolmoe en met een grote schoolachterstand in het BSO terecht komen. Veel jongeren kiezen er uiteindelijk voor om de schoolbanken te verlaten zonder diploma. Hoe schrijnend kan het zijn.

De glazen bol

Hoe kan ik als ouder de schoolse toekomst van mijn kinderen voorspellen? Als humanist met een vanzelfsprekende hekel aan paranormaal gedoe, moet ik vaststellen dat er in Vlaanderen wél een glazen bol is om de schoolse toekomst

van eigen kinderen te voorspellen. Intelligentie blijkt immers volgens verschillende onderzoeken een nevengeschikte rol te spelen in het secundair onderwijs. Wat dan wel?

- Beide ouders hebben een hoog opleidingsniveau? Dan heb je een grote kans dat je kind probleemloos doorheen het ASO fietst. Vooral een hoog opleidingsniveau van de moeder is van belang. Het opleidingsniveau van de ouders in het algemeen is doorslaggevend in de voorspelling van de studieresultaten van de kinderen, want ouders met een hoog opleidingsniveau besteden ook meer tijd aan de begeleiding van hun kinderen. Ze zijn ook een kritische klant bij scholen waardoor hun kinderen beter advies krijgen bij onderwijskeuzes.

- Je hebt een duurzame relatie? Extra kansen! Kinderen uit éénouder gezinnen hebben nl. minder kansen op school. Eénouder gezinnen zijn een belangrijke indicator voor kansarmoede en kinderen die in kansarmoede opgroeien hebben veel minder kansen in het onderwijs.
- Je spreekt Nederlands of je bent vertrouwd met de schooltaal? Bank vooruit! De thuistaal is een belangrijke vingerwijzing voor een succesvolle onderwijsloopbaan. Niet enkel andersstalig zijn kan de relatie met school bemoeilijken, maar het niet vertrouwd zijn met de context gebonden schooltaal kan hetzelfde effect hebben.
- Tijdens hun schoolloopbaan worden je kinderen niet 'thuisloos'? Mooi zo. Kinderen die door omstandigheden geplaatst worden in een instelling, hebben minder kansen dan kinderen die opgroeien in een gezin. Het gebrek aan nestwarmte is bepalend voor een weinig succesvolle schoolloopbaan.

Wanneer je met je gezin aan bovenstaande vereisten voldoet, dan kan je statistisch rustig en op beide oren slapen; de kans dat jouw kind succesvol zijn studies zal doorlopen, is groot. Jammer als je niet aan deze criteria voldoet, maar

doodjammer is in elk geval de houding van de Vlaamse overheid vandaag.

Een hervorming die er geen is

De hervorming van het secundair onderwijs zit namelijk in het slop. De Minister van Onderwijs, Hilde Crevits, probeert ondertussen iedereen te laten geloven dat dit niet zo is. Nochtans, er komt geen afschaffing van de verfoeide schotten tussen ASO, TSO en BSO. Er komt geen grote proeverij vooraleer jongeren kunnen kiezen voor een studierichting die bij hen past. De brede eerste graad in het secundair zal vrijwillig door de scholen kunnen ingevoerd worden. Er zal dus m.a.w. in de praktijk weinig veranderen. Er komt wel een vermindering van het aantal studierichtingen, wat uiteindelijk slechts een besparing zal inhouden. Ondertussen kreunt de arbeidsmarkt onder de openstaande vacatures; technische profielen worden niet meer ingevuld. Het GOK-beleid, dat de scholen in staat stelt om kinderen uit kwetsbare groepen extra te ondersteunen in de strijd tegen de ongekwalificeerde uitstroom, staat op de helling. Een degelijk GOK-beleid bewijst nochtans zijn nut, alleen dient de aanpak van kinderarmoede niet enkel binnen de schoolmuren aangepakt te worden. De link tussen de school en de thuissituatie ontbreekt binnen het huidig beleid. Een school kan alle mogelijke belemmeringen tot een succesvolle schoolloopbaan binnen zijn eigen muren aanpakken,

maar buiten de schoolmuren bots het hard op zijn grenzen.

Brugfiguren (*)

Om de problemen van kinderarmoede en ongekwalificeerde uitstroom aan te pakken, zetten verschillende steden succesvol in op brugfiguren tussen de gezinnen en de school. De eerste aanbeveling vanuit het VIVES-rapport voor de aanpak van kinderarmoede door de stad leper naar onderwijs toe, is het inschakelen van brugfiguren in het kleuter- en lager onderwijs. Steden als Oostende en Kortrijk waren pioniers in West-Vlaanderen met een dergelijke aanpak.

Dat brugfiguren ook noodzakelijk zijn in het secundair onderwijs om de gekwalificeerde uitstroom aan te pakken, bewijst Oostende dat vanaf 2018 met brugfiguren in het secundair onderwijs aan de slag gaat. Ook de stad leper kreeg met Vlaamse subsidies voor 15 maanden één brugfiguur voor het secundair onderwijs. Helaas is het daarna afgelopen en het lokale beleid kijkt voorlopig de kat uit de boom. Er zijn geen financiële middelen (begroot) om te investeren in brugfiguren. Dat deze 'kosten' op middellange termijn teruggewonnen kunnen worden doordat minder jongeren van een leefloon hoeven te leven, is een argument dat voorlopig weinig gehoor vindt.

*<https://www.ieper.be/>
rapport-kinderarmoede-2015

(Peter Vanthuyne, directeur KTA-leper.)

()De brugfiguur bouwt bruggen tussen school, ouders en andere relevante actoren uit de directe buurt en het netwerk. Gezien het brede publiek dat bereikt wordt binnen de school, heeft een brugfiguur een direct aanknopingspunt met alle gezinnen met jonge kinderen. De brugfiguur fungeert als een zeer laagdrempelig aanspreekpunt voor ouders, bij wie ze terecht kunnen met vragen en behoeftes, al dan niet schoolgerelateerd. De brugfiguur werkt outreachend, in die zin dat ze zelf actief toestapt op mensen bij wie een vermoeden leeft van nood of hulpvraag. Hierdoor heeft deze figuur zeer belangrijke sleutels in handen om pro actief in te zetten op sociale bescherming: heeft iemand recht op een schooltoelage en zo ja, is deze ook aangevraagd; is iemand rechthebbend op systeem 'betalende derde' zonder daar weet van te hebben; worstelt het gezin met problemen op andere levensgebieden, waarmee ze niet weten waarheen.... De brugfiguur kan hier een schakel vormen naar andere welzijnsdiensten.*

Tevens heeft deze de opdracht om de communicatie tussen school en gezin te verbeteren. In functie daarvan is het essentieel de taak om kennis met betrekking tot leven in armoede binnen te brengen in het schoolteam en in het beleid van de school. Vaak ontstaan communicatieproblemen tussen ouders en school, die samenhangen met een gebrek aan kennis van mekaar's leefwereld. De brugfiguur kan mee zoeken hoe de drempel 'naar school' (vb. voor oudercontacten) en 'van school' te verlagen. Ook omgekeerd kan zij meehelpen om boodschappen van leerkrachten naar kinderen/ouders te helpen 'vertalen'.

Met zijn vorige documentaire "Return to Homs" had Talal Derki zijn talent als regisseur al meer dan bewezen. In die documentaire volgde hij de voetballer Abdul Basset die zich tijdens de protesten in de straten van Homs transformeerde tot actieve revolutionair. De camera van Derki regisseerde hoe Basset's aanvankelijk vreedevol protest eindigde in gewapende revolte. Twee jaar later, aan het einde van de film, is het enige verlangen van de eens zo levenslustige Basset te mogen sterven als martelaar; hij zingt niet meer over vrijheid, maar over God. Op dat ogenblik pas is de nachtmerrie duidelijk voor Derki. Het geloof had de revolutie gekaapt en was erin geslaagd om de slachtoffers van de repressie om te vormen tot kanonnenvlees in dienst van een religieuze ideologie. Derki bevestigt dat dit de echte tragedie is. Daar waar er aan het begin van de revolutie nog één partij was die het leven van de Syriërs tot een hel maakte, dan zijn het er nu twee: aan de ene kant het totalitaire Syrische regime en aan de andere kant het extremisme van de jihadi's. Zo wordt de Syrische bevolking niet één, maar twee keer vernietigd.

Ook voor "Of father and sons" keert Derki terug naar zijn vaderland Syrië. Een land dat ondertussen onherkenbaar veranderd is en waarvan Derki het zich amper kan inbeelden dat daar ooit nog iets goed uit voorkomt. Deze keer gaat hij niet filmen in de stad Homs, maar trekt hij naar het noordwesten waar het front ligt van de salafistische jihadisten van Jabhat Fathel al-sham of het vroegere Al Nusra. Daar verfilmt hij het verhaal van Osama - geboren op de dag van 'nine-eleven' - 11 september 2001. Drie jaar lang volgde Derki op een beklijvende manier het leven van de jongen en zijn familie.

Als zoontje van de jihadist Abu Osama wordt de kleine Osama meegesleurd in de doctrine van zijn vader. Abu Osama, zelf terrorist en bommenmaker, is betrokken als mededader in een reeks bloedige aanslagen. Hij stuurt zijn kinderen naar trainingskampen om ze er te indoctrineren en te kneden zodat ze later als martelaar ten strijde kunnen trekken. Opvallend is dat Abu Osama die aanslagen pleegde rond 2008, een bewijs dat het extremisme al een stevige voet aan de grond had lang voordat er van een Syrische revolutie sprake was. Een jihadistisch extremisme dat binnen de chaos van een door burgeroorlog verscheurd land een ideale voedingsbodem vindt voor zijn verspreiding. De reden waarom Derki koos om aanhangers van Al-Nusra te benaderen, en niet

OF FATHERS AND SONS

De nieuwste documentaire van de Syrische regisseur Talal Derki.

IS (waarmee ze trouwens in conflict zijn), is omdat hij vindt dat Al-Nusra een nog groter gevaar inhoudt voor de mensheid dan IS. Derki ziet IS meer als een internationaal fenomeen omdat het strijders aantrekt via wereldwijde media-propaganda. Vanaf hun eerste video wist hij dat dit soort propaganda hun einde zou betekenen omdat ze zo gemakkelijk als karikatuur van de vijand konden bestempeld worden.

Bij Al-Nusra ligt dat helemaal anders. Zij zijn als kameleons; ze veranderen moeiteloos van kleur en proberen zo op te gaan in de achtergrond van de politieke en ideologische stromingen. Zo zorgen ze ervoor dat ze niet opvallen. Het lijkt alsof er met hen te praten valt, alsof ze een plaats verdienen binnen die nieuwe maatschappelijke ordening. Niets is echter minder waar volgens Derki. Ze lijken gematigder, toch zijn ze in werkelijkheid even extreem als IS. Ze sluiten opportunistische deals af en wachten tot het ideale moment komt om hun slag te slaan. Ze distantiëren zich bijvoorbeeld van Al Qaida om zo de indruk te wekken dat er met hen wél kan gepraat worden, maar in werkelijkheid verplaatsen ze gewoon sluw hun pionnen in een nieuwe positie.

Osama wordt dus naar het jihadi trainingskamp gestuurd. Toch worden niet alle jongens van zijn leeftijd bij zo'n organisatie ingelijfd. Er zijn er ook veel

die gewoon school lopen. Zo gaat zijn broer Ayman naar een gewone school; het leek de ouders de beste keuze voor Ayman. Ook hem hadden ze eerst op trainingskamp gestuurd, maar Ayman slaagde er niet in om zich daar te integreren. Hij was intelligenter, stelde zich vragen bij wat hem opgedragen werd, en kon daarom minder goed aarden binnen een dergelijke rigide structuur. Ayman is ook vromer en een stuk intelligenter dan Osama. De ouders vonden hem dan ook de beste keuze om later voor zijn broertjes en zusjes te zorgen... Osama echter is minder gelovig, maar zeer gevoelig voor de erkenning van zijn vader en zal daarom de ideale strijder zijn voor de nieuwe jihad. Een jihad waarvan de meeste ondertussen wel weten dat haar strijd niet gaat over geloof, maar over het invullen van een politieke agenda met als doel het verwerven van macht: absolute, totalitaire macht. Daarom past zo'n rekrutering ook perfect in de jihadistische logica. Ze rekruteren niet de meest gelovigen, maar de meest kwetsbaren in de samenleving – vaak kinderen met de zwakste mentale weerbaarheid. Datzelfde fenomeen zagen we ook bij de zelfmooraanslagen in Europa in de voorbije jaren. Bij de overlevende bleek het geloof niet bepaald diepe sporen getrokken te hebben.

Die kinderen worden ook niet onmiddellijk op zelfmoormissie gestuurd. In het begin gebruiken ze hen als spionnen

of laten hen burgers controleren op het naleven van de sharia, de islamitische wet. Ze krijgen een Kalasjnikov en kunnen zich zo een status aanmeten bij het afdreigen en arresteren van veelal onschuldige burgers die om één of andere reden niet in de pas zouden lopen. Het is deze onthutsende realiteit die Derki schetst in zijn documentaire waarin hij ook voor zichzelf op zoek gaat naar de mechanismen van het radicalisme. En hoewel Derki er geen oplossing voor gevonden heeft, heeft het hem alleen maar radicaler gemaakt in zijn eigen ongelof. Vrijheid betekent alles voor hem; de vrijheid om niet meer in hun hoofden te moeten kruipen, de vrijheid om ze allemaal achter te laten daar in Syrië en voort te gaan met zijn eigen leven. In zijn laatste boodschap zegt Derki dan ook: *"Ik draai de bladzijde om en eindig de nachtmerrie"*.

Op de vraag naar het waarom van deze laatste boodschap, antwoordt de regisseur dat hij tijdens de opnameperiodes van de film bijna elke nacht nachtmerries had, maar dat hij dit alles nu vaarwel heeft gezegd. Hij wil zich focussen op liefde in plaats van op haat. Hij heeft nood aan kunst in plaats van aan oorlog. Hij ziet voor zichzelf en zijn kinderen

dan ook geen toekomst meer in het verwoeste Syrië. Hij woont nu in Duitsland en probeert daar vertwijfeld een nieuw leven op te bouwen.

Derki heeft via deze twee documentaires zowel het Syrische regime als de jihadi's tegen zich in het harnas gejaagd. Dat ze beiden zijn bloed wel kunnen drinken, is wellicht nog zacht uitgedrukt. Voor het maken van beide documentaires heeft hij ook heel wat risico's genomen, zeker voor deze laatste. Het heeft hem ook erg veel mentale energie gekost omdat hij zich gedurende al die tijd moest voordoen als een aanhanger van hun ideologie, een opdracht die hem als atheïst bijzonder zwaar viel. Ook de dagelijkse angst om ontmaskerd en onthoofd te worden, maakten het voor de regisseur bijzonder moeilijk. Het werd zo erg dat hij de laatste beelden van zijn documentaire niet meer zelf heeft kunnen maken. Een Libanese Jihad begon bij zijn laatste verblijf te veel vragen te stellen waardoor hij zich vierkluwens uit de voeten diende te maken.

(Jean Pierre Callant, vrij naar een interview in MO* van regisseur Talal Derki door journaliste Elien Spillebeen op 2 dec 2017)

Beste lezers, dit is ondertussen de 2^e keer dat ik word gepubliceerd; vorige keer was dat in mei vorig jaar met mijn artikel 'De gematigde afstand'. Nadat dat werd gepubliceerd, begon het toch te kriebelen. Deze keer zou ik een iets gevoeliger onderwerp willen aankaarten, namelijk euthanasie.

Op 19 oktober was het Youca action day, wat betekent dat meer dan 10.000 jongeren één dag gaan werken voor 50 euro en dit bedrag laten doorstorten naar een goed doel. Dit jaar was het goede doel de ondersteuning van TRIAS, een organisatie die de ontwikkeling van plaatselijke jongeren in El Salvador ondersteunt want, het leven is er allesbehalve eenvoudig. Het land staat ondermeer bekend om zijn heel hoge criminaliteitscijfers: er vinden gemiddeld 13 moorden per dag plaats. Verschillende organisaties zoals TRIAS, proberen jongeren van de straat te houden, want daar geraken ook zij mogelijk verzeild

in diezelfde miserie. Om hen te helpen gingen wij van het Atheneum te leper - samen met nog duizenden anderen jongeren uit Vlaanderen - een dagje werken.

Mijn zoektocht naar een geschikte job verliep wat stroever dan verwacht. Uiteindelijk vond ik een leuke plek: het Huis van de Mens Brugge; andere leerlingen werkten een dagje in basisscholen en sommigen zelfs in het Europees parlement. Bij het huis van de Mens te Brugge leerde ik die dag zeer veel bij. Ik kreeg er de kans om een uitvaartgesprek bij te wonen met een ex-vrijwilliger van hvdM Brugge. Het enige rare aan dit uitvaartgesprek was dat het voor zichzelf was; die zaterdag (21 oktober) zou hij nl. euthanasie krijgen... Dit was voor mij de omgekeerde wereld. Normaal is de dood iets wat onverwachts komt. Het gebeurt zomaar, maar niet in dit geval. Dit was toch wat anders en als eerbetoon aan die persoon zou ik deze hele euthanasiediscussie nog heel eventjes

willen aankaarten. Uit respect ook voor die mensen die nu lijden en deze keuze willen maken.

België keurde in 2002 als een van de eerste landen in de wereld de euthanasiewet goed. Euthanasie kan enkel worden uitgevoerd bij een ongeneeslijke ziekte of bij ondraaglijk lijden van de patiënt, maar zelfs dan kan er nog discussie zijn. Is de patiënt wel nog goed in zijn hoofd? Heeft hij ze nog allemaal op een rijtje? En zelfs al voldoet de patiënt aan alle voorwaarden, dan stuit hij nog vaak op ongeloof van buitenstaanders, familieleden, etc. Heel vaak snappen mensen het verschil niet tussen euthanasie en zelfmoord.

Maar wat is het verschil? In elk geval, in beide gevallen ga je dood. Velen onder ons vinden dat de arts de hoop op verbetering voorop moet stellen. Dat euthanasie tegen de natuur in is of het ultieme religieuze argument: "het is niet aan de mens om het leven te beëindigen; dit is de taak van god."

Ik wil zeker de gelovigen onder ons niet viseren, maar het wordt toch stilaan tijd dat zij met z'n allen met de voetjes op de grond komen en stilstaan bij de realiteit, of op z'n minst wat kritisch gaan nadenken over onze grote onzichtbare schepper. En laten we daarna met z'n allen de keuze van deze mensen respecteren en er niet zo'n groot misbaar rond maken. Tenzij u graag uren treinvertraging, file of wat dan ook wenst omdat iemand geen andere uitweg ziet dan zichzelf voor de trein te gooien of van een brug te springen.

Volgens mij moet euthanasie er komen voor iedereen die dit wenst; dus ook voor mensen die levensmoe zijn. Ja, zelfs voor diegene die al geruime tijd met zelfmoordgedachten rondlopen. In vergelijking met zelfmoord is euthanasie geen ontsnappingsmiddel, maar vooral een redmiddel; het biedt mensen een kans om respectvol afscheid te nemen van het leven én van hun dierbaren.

*(Blondez Gianni,
leerling niet-confessionele zedenleer)*

**ALS HET LEVEN
BEWUST
GEPLAND WORDT**

**KAN DAT MET
DE DOOD OOK**

Loesje

Postbus 1045
6801 BA Arnhem
www.loesje.nl

Reactie (ingekort) op “Genuanceerd herdenken / Weg met Dark Tourism” van Dominiek Dendoven in RS 60 en “De hypocrisie van herdenken” van Sammy Roelant in RS 59.

Ik ga akkoord met Dominiek Dedooven wanneer hij de uitspraken van Sammy Roelant in zijn bijdrage “De hypocrisie van het herdenken” wil nuanceren tot “*Herdenkingen dienen niet alleen...* Ofte, diplomatieke nuancering om niemand te storen. Maar moeten oorlogsherdenkingen dan maar plaats vinden zonder storende bedenkingen waarbij twijfel kan ontstaan over het zinvolle van een heldendood? Moeten ze een soort herinneringsfeest blijven voor het volk, uitgesponnen tot praal van heldenmoed en opoffering? Een gebeuren vol fierheid, marsmuziek, peperdure hemelbelichting en ook wel af en toe bombastische redevoeringen die moeten getuigen van de deelname in de droefheid van de betrokken families?

Sammy Roelant heeft het bij het rechte eind als hij beweert dat ze een diepgaande bijdrage betekenen tot het legitimeren, en naar ik meen, van niet alleen een natie, maar vooral van het politieke economische bestel. In feite komt het een weinig hierop neer: dat wij nu goed leven, hebben wij vooral te danken aan diegenen die voor ons geofferd werden. Dat de meeste generaals, waar zelfs straat- en pleinnamen naar vernoemd

werden, duizenden soldaten de dood injoegen, wordt niet gezegd. En er wordt ook niet gezegd dat ze op meestal gezegende leeftijd vreedzaam in hun eigen bed stierven.

Indrukwekkend is het, dat gewone mensen nu met fakkels een symbolische frontlijnverlichting vormen. Vergeef me het sarcasme, maar het wordt uiteindelijk een soort gezellig samenzijn. Wie niet meedoet, wordt ervan verdacht een asociale enkeling te zijn. In het Duits ‘*Einzelgänger*’. De magie van de fakkelvorming doet me denken aan de nazi fakkeltochten in Nuremberg. Ja, die Duitsers toch, die eveneens gedurende de twee wereldoorlogen met miljoenen geslachtofferden werden en waarover niemand spreekt omdat zij onze vijanden waren. Nu zijn de Duitsers plots lief, maar vooral rijk en aldus onze onmisbare vrienden in een eventuele oorlog tegen bijvoorbeeld Rusland, dat een absolute dictatuur zou zijn.

Bij oorlogsherinneringen worden ook de 20 miljoen Russische doden die in de Tweede Wereldoorlog op beslissende wijze bijdroegen tot onze bevrijding van het nazi regime zelden of nooit vernoemd. Er is nog slechts één oorlog: de onze! Ook de miljoenen Duitse doden die eveneens streden voor de befaamde ‘Vrijheid’ worden liefst niet vermeld. Bij de ‘*Remembrances*’ doen beleidsmensen en hoogwaardigheidsbekleders - piekfijn

uitgedost en beladen met zoveel mogelijk medailles - hun uiterste best om uit te blinken door een plots opwellend intens medeleven. Maar waar blijft de uitgesproken waarschuwing voor een nieuwe oorlog?

Wat mij samen met Roelant stoort, is precies die eenzijdige benadering van het oorlogsgebeuren als een soort publicitaire inzet waarbij geen tijd voorzien wordt om ook de verborgen oorzaken van de vernietigingen aan bod te laten komen. Alsook de weloverwogen aarzeling, vooral gevoed door commerciële belangen, om expliciet te wijzen op de onrust en de oorlogen in de hele wereld; op een steeds dreigender Derde Wereldoorlog.

Volgens mij is het tegenwoordige openbare herinneren te overdadig, te chique, te beredeneerd, te verdovend, te duur, te commercieel. Waarom worden bijvoorbeeld op de Grote Markt in Leper geen zinnebeeldige en ook enkele echte wapens verbrand als symbool van de daadwerkelijke verwoesting? Waarom wordt het luchtruim bij de ‘*Remembrances*’ niet méér gevuld met treurmarsen in de plaats van heldhaftige, overwinnende marsmuziek? Waarom worden er zo weinig lezingen gehouden waarbij de vele en complexe oorzaken van de oorlog zoveel mogelijk verklaard worden? Inspiratie hiervoor is overvloedig te vinden in het boek De

Volgens mij is het tegenwoordige openbare herinneren te overdadig, te chique, te beredeneerd, te verdovend, te duur, te commercieel.

Groote Klassenoorlog 1914-1918 van Jacques R. Pauwels.

Wat de Engelsen betreft: die leven nog altijd in hun *splendid isolation*. Nog altijd doordrongen van de roes van hun vergane imperialistische wereldrijk. Maar ze verteren hopen geld bij het *battle field* toerisme en dat is goed!

Hun jeugd wordt met dit soort herdenken opnieuw klaargestoomd tot fierheid en mogelijke opoffering voor de toch zó geroemde waarden van onze democratie: vrijheid, gelijkheid en rechtvaardigheid. Waar staat de wereld nu?

(Hilaire Bodein)

P.S.: voor zover ik weet is er slechts één persoon die gedurende een plechtigheid in Leper duidelijk allusie maakte over de vele oorlogen die de wereld onafgebroken teisterden: de secretaris van het HVV, Philip Bolle. Wanneer nodigen ook anderen in het openbaar uit tot betere analyse en bewustwording van de voortdurende en steeds ernstiger bedreiging van onze vrede?

In mijn vorige artikel, in de laatste editie van *Rechtstreeks*, had ik het over Roger Scruton, de Britse conservatieve filosoof en schrijver, en zijn visie op de multiculturele samenleving met de daaraan verbonden migratie. Zijn boodschap hieromtrent is duidelijk negatief, maar vindt wel veel bijval. Ik ga hieronder wat verder in op dit verhaal.

Scruton wijst op de grote waarde van de intellectuele bagage van de bevolkingsgroepen die onze cultuur binnenkomen, maar wijst tegelijk de grote mensenstromen die ermee gepaard gaan af als totaal overbodig. M. i. kan men echter een cultuur nooit ten volle begrijpen of waarderen zonder het echte contact met de mensen. Net zoals je een taal ook het beste leert door ze te spreken en niet door het lezen van een boek. Je leert een taal als het ware optimaal door een lief te hebben dat die taal spreekt.

Het is echter ontegensprekelijk zo dat onze Westerse, seculaire cultuur nu eenmaal meer compatibel is met de ene dan met de andere 'exotische' vreemde cultuur. Wars van het taalaspect. Onze normen en waarden, hoe moeilijk die ook concreet te definiëren zijn, sluiten niet zomaar naadloos aan bij die van om het even welke andere bevolkingsgroep. Daarom is het ook essentieel dat er voorafgaand absolute duidelijkheid moet zijn over wat verwacht wordt van wie naar hier komt. Hiermee bedoel ik

helemaal niet dat er sprake moet zijn van assimilatie, maar wel dat er een intentie moet zijn om zichzelf op te leiden en grondig kennis te nemen van de cultuur van het land waarin men is beland. En dat men bereid is die zaken ook te aanvaarden. Dan pas kan er sprake zijn van participatie; dan pas leidt het pad naar een geslaagde integratie.

Helaas is er in Vlaanderen een probleem met dat participatorische aspect. Dit wordt elke keer opnieuw duidelijk bij publicatie van nog maar eens een onderzoek over de tewerkstellingsgraad van allochtone bevolkingsgroepen. Vlaamse werkgevers zijn niet snel geneigd om Mohammed, Ahmed of Osama in dienst te nemen; ze zijn vaak nog terughoudender tegenover Samira, Fatima of Aïcha. De redenen lijken evident - maar is dat zo? -, en zorgen voor een vicieuze cirkel. Vooroordelen leiden tot veroordelen, want helaas maakt onbekend onbemind. Het wordt het verhaal van de kip en het ei. Het noodzaakt de overheid quota op te leggen en controles hierop uit te voeren. De noodzakelijke wijziging in de afwijzende Vlaamse mentaliteit blijft hierdoor dan ook uit omdat een opgelegde maatregel nooit het gewenste effect kan bereiken. Met dwang bereik je blijkbaar alleen het tegenovergestelde van wat je beoogt.

Dat het gunnen van kansen op vlak van opleiding en tewerkstelling essentiële sleutelfactoren zijn om tot een

succesverhaal te kunnen komen, daar hoef je nog maar weinig mensen van te overtuigen. En toch verloopt het o zo stroef. Zelfs al zitten we in een situatie die onomkeerbaar is en hebben we de morele plicht langs beide kanten om er het beste van te maken. 'Ze' zijn hier en 'ze' blijven hier, en we kunnen er maar beter vroeg dan laat aan wennen.

Het utopische multi-culti verhaal waarin verschillende culturen in een geest van volkomen harmonie samenleven is op dit moment niet van toepassing en wellicht volkomen achterhaald. En is misschien zelfs niet wenselijk. Het verleden en het heden tonen aan dat, waar ze zich ook bevinden in de wereld, mensen met een gedeelde achtergrond

zoeken mensen met diezelfde culturele achtergrond op. Ze gaan in dezelfde buurten wonen, hun kinderen komen in dezelfde scholen terecht, ze bezoeken dezelfde winkels, beleven samen hun godsdienst... De uitdaging vandaag bestaat erin om een werkbare oplossing te vinden; om een grotere inclusie mogelijk te maken en een initiële i.p.v. volkomen harmonie te zoeken. Een gedeelde basis voor verbondenheid in een model waarin de beperkingen met respect en begrip worden benaderd, maar waarin evengoed alle troeven ten volle worden uitgespeeld. Dát verhaal moeten we opnieuw positief maken; er is geen andere optie.

(Xavier Leroy)

2017 zal voor mij niet de annalen ingaan als een topjaar, integendeel. Niet dat ik te maken kreeg met ziekte of dood in mijn privéleven, gelukkig maar, maar toch... Ik ben vooral content dat 2017 achter de rug is, en ik kan alleen maar hopen dat 2018 mooier, beter en gemakkelijker wordt. Ik heb soms de neiging om te zwelgen in zelfbeklag, en vooral de negatieve zaken op te rakelen. Maar 't is niet slecht om mezelf te vermennen, en met een realistische, in plaats van negatieve bril, naar de voorbije maanden te kijken. Vandaar dat ik graag mijn hoogtepunten van 2017 als vrijzinnig humanistisch consulent met jullie wil delen.

Met stip op één staat het interview met Willem Vermandere, dat ik deed voor het deMens.nu Magazine. Het klinkt allicht niet al te hip, maar ik ben al jaar en dag een *die hard* Willem Vermandere fan – zo iemand die alle cd's en platen heeft, en ook wat etsen, en die toch enkele keren per jaar naar zijn optredens gaat. Dus dat ik hem mocht interviewen in zijn living bij de kachel, en daarna een rondleiding kreeg doorheen zijn atelier en tuin vol beeldhouwwerken, en zelfs een werkje van hem cadeau kreeg: dat was een hoogdag, ja.

Los daarvan vond ik ook hetgeen hij vertelde echt boeiend. Hij hield een pleidooi voor de verbeelding, en sprak over één van zijn lijfspreuken, die hij haalde bij Salman Rushdie, namelijk: 'hoed u voor

de *tirannie van de letterlijkheid*.' Wat heb ik daar al veel over nagedacht sindsdien. Heel concreet nog in deze casus: een weduwe kwam de afscheidsplichtigheid van haar man bespreken. Zelf was zij gelovig, maar hij had haar gezegd dat hij een vrijzinnige dienst wou, en dat had ze gerespecteerd. Enfin, ze zit dus voor me, en ze zegt *"Wat verlangde hij ernaar om terug te zijn bij onze zoon."* Het koppel had namelijk hun achtjarig zoontje verloren, al meer dan veertig jaar geleden. Zijn hele leven lang had die man getreurd en gerouwd, en al had hij er desondanks toch nog het beste van gemaakt: het overlijden van zijn kind was die éne grote mijlpaal geweest die alles had veranderd. En naarmate de man aftakelde en achteruitging, dacht hij steeds meer: we zijn bijna weer samen. Maar zeggen vrijzinnigen niet: na de dood is alles over en uit, en volgt het eindeloze niets? Rook zijn gedachtegang naar iets religieus, iets bovennatuurlijks? Misschien een klein beetje. Maar wat als je het minder letterlijk bekijkt? Natuurlijk wist die mens dat hij zijn zoon niet op zijn schoot ging nemen om een babbeltje te slaan, maar dat ze samen verenigd zouden worden in de dood – ja, dat wel. Als hij daar troost uit kon putten, wie ben ik dan om hem die troost af te nemen?

Nog zo'n verhaal, en misschien wel mijn meest beklievende ervaring dit jaar als consulent. Ik bereid samen met een

ouderlijke huis, waar ze me met 7 volwassenen en 3 kinderen verwelkomden. Wat een gesprek! Ze schetsten me het levensverhaal van hun vader, vertelden

koppel de afscheidsplichtigheid voor van de ene partner die kort daarvoor een serieuze diagnose kreeg. Ik kom in hun huis, ga langs het ziekenhuisbed zitten, en hoor het verhaal van een leven dat veel te kort zal zijn, van een liefdesrelatie die nog volop sprankelt, van een onvoltooid bestaan. En dan komt de partner twee maanden na de afscheidsplichtigheid nog eens bij me langs en zegt: *"Misschien ga ik nog 30, nog 40 jaar leven, en als ik daar nu over nadenk, is dat onoverkomelijk lang. Het lijkt eindeloos, niet haalbaar. Eerlijk gezegd lijkt het me de hel, en ik weet niet hoe ik het zal doen. Maar tezelfdertijd... Als die tijd om is, dan zijn we weer samen. Ik weet niet onder welke vorm en op welke manier, maar dan zijn we allebei niet langer hier, dan zijn we voor eeuwig allebei weg. En als je nu eens denkt: wat is 40 jaar tegenover de eeuwigheid? Een vingerknip. Dus nog een vingerknip, enkel nog een vingerknip, en we zijn weer bij elkaar."* Ik krijg nog kippenvel als ik eraan denk.

Wat te zeggen van de 4 broers die ik onlangs ontmoette, allen jonger dan mezelf, die na hun moeder nu ook hun vader verloren hadden. Ik ging langs in hun

over de jarenlange strijd die hun moeder tegen kanker had gevoerd, de impact die haar overlijden op elk van hen had gehad. 't Waren stoere binken dus er werd niet geweend, maar toch viel er soms een emotionele stilte, terwijl er wat later gegierd werd van het lachen, en het gesprek werd zelfs beëindigd met een rondje filosoferen.

En dan besef ik wat voor een geweldige job ik heb. Hoe mensen die mij totaal onbekend zijn, en voor wie ik een volslagen vreemde ben, zomaar hun hart en ziel op tafel gooien. Het klinkt misschien wat vreemd, zelfs fout, om afscheidsplichtigheden als hoogtepunten te beschouwen, maar ik kan niet anders zeggen dan dat ik na meer dan 13 jaar nog steeds geboeid ben door de verhalen die ik te horen krijg, de nabestaanden die voor me zitten, de levensloop van de overledenen. Elke afscheidsplichtigheid doet iets met me, sowieso, en ik beschouw het eigenlijk echt als een eer om dat laatste eerbetoon te mogen schrijven.

Ik interviewde voor het Magazine ook de gepensioneerde ziekenhuisconsulent

Paul D'Haene en Jo Verhalle, vroeger werkzaam als palliatief verpleegkundige en nu vrijwilliger bij het huisvandeMens Kortrijk, over de vraag: 'Hoe kunnen we op het einde van ons leven voldaan terugblikken?' Ter voorbereiding las ik heel wat inspirerende boeken, en ook het gesprek zelf bleef lang nazinderen. 'Ga op zoek naar je diepste zelf, en volg de weg die jouw kompas je aanwijst.' Misschien klinkt het wat vaag en zweverig, zo geformuleerd in dit enkele zinnetje, en toch zit er zoveel in. Veel om over na te denken, te discussiëren. Misschien doet het zelfs knopen doorhakken en keuzes maken.

Wat ik ook geweldig vond vorig jaar, en wat ook echt energie gaf, was de samenwerking met onze vrijwilligers. Sinds een tweetal jaar proberen we een serieus vrijwilligersbeleid uit te bouwen, en dat lijkt te lukken. We kunnen rekenen op een team 'ouwe getrouwen', en dat is helemaal niet onbeleefd bedoeld. Integendeel, onze vrijwilligers doen hun job fantastisch, en onze samenwerking is eigenlijk bijzonder professioneel. Wij kunnen rekenen en bouwen op hen. We hebben hen ook nodig, zeker nu ons team nog maar bestaat uit drie medewerkers.

Dat er door de veelvuldige samenwerking ook wel eens een band ontstaat die het zuiver professionele overschrijdt, doet ook deugd. Ik herinner me nog goed: die dag dat ik me niet zo goed

voelde, en de vrijwilliger die de juiste woorden tegen me zei, uit oprechte bezorgdheid.

En niet alleen zijn er onze anciens: steeds meer nieuwe vrijwilligers vinden ook de weg naar het huisvandeMens. Ook mensen die niet noodzakelijk zijn opgegroeid met het vrijzinnig humanistische gedachtegoed, maar die gaandeweg wel ontdekten: 'eigenlijk is dat hoe ik in het leven sta.' Hoe mooi is dat niet, en volgens mij is het ook onze enige manier om als levensbeschouwing te groeien: onze deur openzetten, mensen verwelkomen, en zoeken naar onze overeenkomsten.

Nog te vaak hoor ik dat vrijzinnigheid als iets schrikwekkends wordt bekeken, als een anti-beweging vol anti-tsjeven en abortusfans. Wat zou het fijn zijn om ooit van die perceptie weg te geraken. Wat kijk ik uit naar een vrijzinnig humanisme dat als een positieve stroming wordt ervaren. Geen vrijzinnig humanisme waarbij je jezelf moet bewijzen, en als het ware eerst een vragenlijst moet invullen voor je erbij 'hoort', maar open armen, die zeggen 'de mens staat centraal, elke mens, ook jij', en dit niet alleen in theorie, maar ook in de praktijk.

(Lieve Goemaere)

14 oktober, 07.00 uur luchthaven Helsinki. Spijts het feit dat er economisch moeilijke(r) tijden aanbreken en ook vliegen een belasting is voor onze aardbol, overal gezinnen en een handvol business reizigers. Na een vierdaagse face-2-face training mogen we naar huis; een paar inzichten rijker én extra zorgen gedefinieerd.

Net een artikel gelezen in "De Morgen", mijn ochtendkrant, over 'Consequent leven' en het riep direct een paar dingen bij me op. Een brief bijvoorbeeld, nog altijd bewaard, waarbij we op ons 18de open feedback mochten geven en krijgen aan/van onze medestudenten. We konden nog ongegeneerd cru zijn en mijn eigen gedachten op die leeftijd waren vooral in het binaire stelsel te vinden: 't is zwart of 't is wit. En dat zagen mijn medestudenten ook...

S o m m i g e n vroegen mij waar het grijs in mijn leven was, maar ik bleef zwart-wit, consequent in mijn denken en doen, voorspelbaar ook en naderhand bekeken, gemakkelijk in te schatten.

Door de jaren heen werden langzaam aan extra schakeringen toegevoegd, ook met de hulp van een door de werkgever ingehuurd coach voor deze "young potential". Op de firma zagen ze mogelijkheden, maar er moesten wat rafelige randjes afgeslepen worden... Zeker weten, sommige discussies blijven jaren bij; ik moet sommigen toch echt de gordijnen in gejaagd hebben. Maar so it, 15 jaar later kwam ik haar opnieuw tegen, mijn coach van een halve namiddag en ze herinnerde het zich nog haarfijn... Merci Tatiana om toen vooral te luisteren en slechts weinig te zeggen, zoals: "Soms moet je springen" en dan maak je de kleurschakeringen vanzelf: je vaste kader verlaten, openstaan voor kansen, de verwondering en verandering toelaten, leven. Natuurlijk, in onzekere momenten is het comfortabel om vaste ankers en leidraden te hebben, maar er te

snel en te vaak naar teruggrijpen beperkt de ervaring, de mogelijkheden, de interactie met anderen en het algemene gevoel van iets te verwezenlijken; iets buiten je verwachtingen.

“If you always do what you always did, you will always get what you always got.” Tja, tot voor een paar jaar zou ik gezegd hebben: “true”, maar nu zie ik het anders. Je zult vooral veel frustratie ontmoeten in jezelf en problemen met de anderen om je heen. Immers, zolang je onder gelijkgestemden bent, weinig problemen, maar we leven in een geglobaliseerde wereld waar we continue botsen op andere belangen, inzichten en wensen. De wereld is naar ons toe gekomen, willen of niet; de dagen dat we ‘reisden om te leren zijn veranderd in ‘elke dag leren’.

Politiek waren we gewoon van een paar stromingen te kennen die duidelijk van elkaar te onderscheiden waren. Vervolgens kregen we een potpourri en nu hebben we een paar kleinere blokken aangevuld met splintergroepjes die er plots zijn en al even plots weer verdwijnen, afhankelijk van het continuüm dat ze kunnen genereren en hun aanpassingsvermogen naar de veranderende omstandigheden toe. De grotere blokken worden continue uitgedaagd om antwoorden te vinden op vragen waar ze tot voor kort nooit over moesten nadenken en waarbij ze nu telkens extra risico moeten nemen naar hun eigen fractie én achterban toe.

En zo is het ook op persoonlijk vlak: aanpassingsvermogen als een kerncompetentie, gebaseerd op voortschrijdend inzicht. Maar dat voortschrijdend inzicht kan ons ook in de problemen brengen... Als mens houden we er nl. van om tradities, gewoontes, processen en ervaringen te behouden, te herbeleven, te verankeren. En neen, die dingen continue in vraag stellen is niet leuk, niet verzekerd.

Jarenlang bleef alles zo een beetje bij het oude, maar op vandaag krijgen we constant nieuwe dingen om onze oren geslagen, al dan niet gebaseerd op één van de vele onderzoeksresultaten die via nieuwsberichten voortdurend uitgespuwd worden.

Denken we aan de *push* voor veganisme, de ban op dieselwagens, de introductie van winkelwandelstraten, de roep om frisdrank in scholen af te schaffen, de zekerheid dat onzekerheid op het werk de norm wordt; de eis tot voortdurend innoveren, bij te leren, te adapteren en dingen te overwegen en toepassen die vroeger enkel haast onzichtbare of minieme groepen aanbelangden... Het zorgt voor een grote druk op het individu, een individu dat ofwel de kans zal grijpen om mee te veranderen, om zijn/haar eigen weg uit te stippelen of om te revolteren tot in het extreme toe.

Van essentieel belang zal zijn dat de communicatie omtrent deze maatschappij-impact goed verzorgd wordt. Dat er informatie verspreid wordt over “wat,

waar, waarom, wanneer en hoe” dingen gebeuren, wereldbeelden en maatschappij evolueren. Immers, de “splintergroepen” zullen zorgen voor hun eigen proliferatie, maar het kaderen van deze berichten en het zorgen voor een holistisch geheel zou van een algemeen aanvaard instituut moeten komen met ondersteuning van de overheid.

Terugkerend naar onze studiedagen de voorbije week, “change is here to stay”, hoe zeer we ook stabiliteit omarmen. Maar wat denk jij ervan mocht altijd alles gelijk blijven: werk, relaties, inzichten, competenties, verlangens, kwaliteit... Een warme oproep dus om deze veranderingen te omarmen en, goed geïnformeerd, je eigen accenten te leggen. Je éigen accenten, om niet in de val te trappen een extremistische doch consequente toer op te gaan. Het zal zorgen voor meer begrip, relativering en graduele i.p.v. directe verandering... het gaat

immers om groei en net zoals Rome niet op één dag gebouwd is, moeten we onszelf respecteren en in onszelf vertrouwend groeien. En daar past best wat inconsequent gedrag bij. Kortom kleur je leven in 60 tinten!

Geglobaliseerde wereld, geglobaliseerde fondsen, de power om snel gelijkgestemden te kunnen vinden, betekent ook dat voordien minder zichtbare actie- en drukingsgroepen zich op de massa-kanal kanalen kunnen laten zien en horen om zo een *critical mass* te ontwikkelen om hun soms meer radicale doelstellingen ingang te doen vinden. Als daarenboven zou blijken dat de stille meerderheid, stil blijft, komen we in een vreemde draaikolk terecht, eentje waar enkel de extremen nog gehoord worden. Dus het wordt simpel: uit noodzaak “iedereen activist”! Of niet?

(Stefan Vanwildemeersch)

DIGIMORES DEBATWEDSTRIJD 2018

DEBATWEDSTRIJD VOOR VRIJ ZINNIGE JONGEREN

Behoor jij tot het beste debat-duo van Vlaanderen?
Test en train je argumentatie-skills tegen jongeren uit de derde graad secundair onderwijs!

THEMA'S

- ⚡ "Jong Kapitaal"
- ⚡ "Democratie"

DOE MEE AAN DE VOORRONDES

- C Mechelen**
- C Hasselt**
- C Diest**
- C Kortrijk**
- C Gent**
- C Brussel**

WIN MOOIE PRIJZEN!

SCHRIJF JE NU GRATIS IN!

ALLE INFO EN INSCHRIJVEN OP:

WWW.DEBATWEDSTRIJD.BE

Wat?

Alle jongeren uit de 3de graad secundair onderwijs ASO, BSO, KSO en TSO.

Wie?

In duo wordt gedebatteerd over brandend actuele thema's. De winnaars uit elke voorronde stoten door naar de nationale finale in het Vlaams Parlement.

Waarom?

Omdat de mening van jongeren telt! Om de kritische kijk te verscherpen. Omdat vrij onderzoek kunnen voeren belangrijk is. Omdat je unieke vaardigheden opdoet. Omdat samenwerking de vriendschappen versterkt. Om jezelf te verdiepen in maatschappelijke thema's. En.... Omdat er geweldig mooie prijzen te winnen vallen!

Waarover?

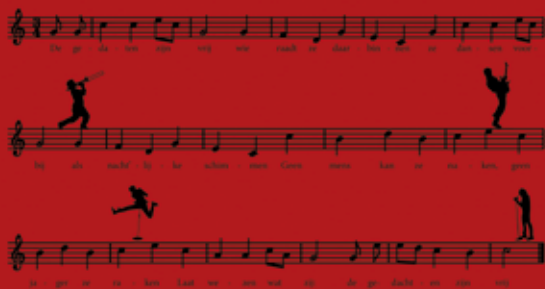
Dit jaar debatteren we over democratie en jongeren op de arbeidsmarkt. Check de stellingen op de website!
Het reglement, de debatgids, de stellingen en heel wat interessante tips & tricks vind je ook op de website!

DATUM	LOCATIE
Woensdag 21 Februari	VC Mozaïek Kortrijk
Woensdag 21 Februari	VOC Hasselt
Woensdag 28 Februari	HVDM Brussel
Woensdag 7 Maart	't Vrij Gedacht Diest
Woensdag 7 Maart	VC De Schakel Mechelen
Zaterdag 10 Maart of Zondag 11 Maart	Geuzenhuis Gent

FINALE: Zaterdag 17 Maart 2018 - Vlaams Parlement Brussel

ALLE INFO EN INSCHRIJVEN OP:

WWW.DEBATWEDSTRIJD.BE

MUZIEKWEDSTRIJD FREEDOM OF MIND

Oproep FREEDOM OF MIND muziekwedstrijd

Ben jij een old school, jeugdige, repetitiekot-jengelaar of eerder de volgende JUL? Zwoeg je nachtelijks gedurende ettelijke uren op jouw favoriete muzieksoftware of spit je strakkere rhymes dan LACRIM? Vul je een hele concertzaal met enkel een klassieke gitaar of hou je eerder van het zwaardere geluid? Ben jij een vrijdenker? Heb je gevoel voor muziek? (of heb je feeling voor muziek?) Schrijf je dan nu in voor onze muziekwedstrijd Freedom of Mind!

Hoe deelnemen?

Stap 1: schrijf een track dat het vrije denken als thema heeft. Hoe je dat thema erbij betreft kies je helemaal zelf; creativiteit wordt beloond!

Stap 2: maak een account op www.vi.be/freedomofmind en upload jouw track. Staan er meerdere tracks op jouw account? Laat ons via vi.be weten met welk nummer je wilt deelnemen.

Stap 3: klik nog vóór 30 maart 2018 op inzenden!

Le moment suprême!

De acht finalisten worden persoonlijk gecontacteerd en spelen op 12 mei 2018 de finale in De Vaartkapoen te Brussel! Vergeet daarom niet jouw contactgegevens in te vullen op jouw vi.be-account.

Watschuiftdat?

We willen gerust een tipje van de sluier oplichten: de creatiefste inzending wordt beloond met studiotijd en een professioneel afgemixte track.

Het wedstrijdreglement vind je via www.freedomofmind.be. Opgelet: je kan enkel deelnemen als je minstens 14 jaar bent en per deelnemende groep moet er minstens één persoon onder de 35 jaar zijn.